

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o dvojni poklicni poti športnikov

(2013/C 168/04)

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC –

OB UPOŠTEVANJU:

delovnega načrta Evropske unije za šport za obdobje od 2011–2014, ki ga je Svet oblikoval 20. maja 2011 in v njem opozoril na pomen izobraževanja, usposabljanja in kvalifikacij v športu ter ustanovil „skupino strokovnjakov za izobraževanje in usposabljanje v športu“, katere naloga je priprava predloga evropskih smernic o dvojni poklicni poti.

POZITIVNO OCENJUJOČ:

smernice EU o dvojni poklicni poti, ki so jih na predlog ad hoc skupine strokovnjakov za dvojno poklicno pot oblikovale države članice in skupina strokovnjakov Komisije za izobraževanje in usposabljanje v športu, ki pozivajo k več ukrepom politik v podporo dvojnimi poklicnim potem v športu ⁽¹⁾.

GLEDE NA NASLEDNJE:

1. V teh sklepih Sveta bi moral pojem „športnika“ pomeniti „nadarjenega športnika“ ali „vrhunškega športnika“, s čimer so mišljeni moški in ženske, v skladu s Konvencijo ZN o pravicah o pravicah invalidov pa ta pojem vključuje tudi športnike invalide;
  - pojem „nadarjenega športnika“ bi moral pomeniti športnika, za katerega športna organizacija, organ odločanja ali država priznava, da ima možnost za razvoj poklicne poti vrhunškega športnika,
  - pojem „vrhunškega športnika“ bi moral pomeniti športnika, ki ima s športnim društvom ali športno organizacijo sklenjeno poklicno pogodbo ali mu športna organizacija, organ odločanja ali država na podlagi izkazanega uspeha in dosežkov priznava status vrhunškega športnika.
2. Pojem „dvojne poklicne poti“ naj bi pomenil, da lahko športnik prek visokokakovostnega treninga brez nesorazmernih naporov združi športno poklicno pot s prilagojenim izobraževanjem in/ali delom, in sicer tako, da pri tem obvaruje svoje etične, zdravstvene, izobraževalne in poklicne interese ter ne ogrozi katerega od obeh ciljev, pri čemer je poseben poudarek na nemotenem formalnem izobraževanju mladih športnikov.
3. Vrhunski športni dosežki morajo biti dosegljivi, ne da bi bilo treba prekiniti izobraževanje ali poklicno pot, ob čemer lahko športniki svoj dar izkoristijo za še večji prispevek družbi. Športniki pridobivajo znanja, spretnosti in kompetence z udeležbo v športnih dejavnostih, ki naj bi jih države članice na podlagi Priporočila Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽²⁾ priznavale in potrjevale.

4. Spodbujanje dvojnih poklicnih poti pomaga pri uresničevanju več ciljev strategije Evropa 2020 ⁽³⁾ (preprečevanje opuščanja izobraževanja, povečanje števila visokošolskih diplomantov, večja zaposljivost), športna politika pa lahko bolj učinkovito zadrži večje število športnikov v športnem sistemu.

5. Športniki čedalje pogosteje redno trenirajo in/ali tekmujejo v tujini, kar še otežuje združevanje športne poklicne poti s šolanjem, študijem ali poklicno potjo zunaj športa. Ti športniki so del najbolj mednarodno mobilnega prebivalstva Evrope.

6. Športniki pomembno prispevajo k podobi športa in fizičnih dejavnosti ter v družbi širijo pozitivne vrednote, npr. pravičnost in prizadevnost, poleg tega pa so vzor, ki v šport pritegne mlade. Poleg tega so pomembni zastopniki svoje države. Zato so vse športne organizacije in vlade odgovorne za uspešno dvojno poklicno pot športnikov, da ti po koncu športne poklicne poti ne bi bili v slabšem položaju ^(*).

7. Športne dejavnosti za otroke morajo biti vedno v skladu s *Konvencijo ZN o otrokovih pravicah*. Zlasti je treba biti pozoren na to, da udeležba otrok v vrhunskem športu in njihova priprava nanj ne bi motila njihovega telesnega, socialnega ali čustvenega dobrega počutja ali mu škodila ^(*).

8. Glavni izzivi pri prizadevanjih za kakovost izobraževanja in pri storitvah za podporo športnikom, ki sodelujejo pri vrhunskih športnih dogodkih v Evropi, so naslednji:

— nadaljnji razvoj športnikov, zlasti med drugim v disciplinah, v katerih je potrebna zgodnja specializacija (ki se izvaja v skladu s Konvencijo ZN o otrokovih pravicah), in mladih, vključenih v izobraževanje in usposabljanje,

— uskladitev športnega treninga z izobraževanjem, pozneje pa z zaposlitvijo,

— zaključek športne poklicne poti športnikov, tudi tistih, ki športno pot prekinajo prej, kot je bilo načrtovano ^(*).

9. Za udeležbo na vrhunskih tekmovanjih si mora velik del športnikov sam priskrbeti del finančnih sredstev, pogosto s pomočjo družine, s študentskimi posojili ali z zaposlitvijo s

⁽¹⁾ Dok. 17208/12.

⁽²⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

⁽³⁾ COM(2010) 2020 konč.

^(*) Preučitveni pridrček IT.

krajšim ali polnim delovnim časom. Nekateri športniki prekinajo svojo športno poklicno pot, ker jo je težko uskladiti z izobraževanjem in/ali delom.

10. Športniki, ki športno poklicno pot uspešno povežejo z izobraževanjem in/ali delom, imajo od tega velike koristi, med katerimi so: koristi, povezane z zdravjem (npr. uravnotežen način življenja in zmanjšanje stresa), razvojem (npr. razvoj spretnosti, ki jih je mogoče uporabiti v športu, izobraževanju in drugje v življenju) ter socialne koristi (velik družabni krog in sistemi socialne podpore) in večje možnosti za zaposlitev –

NA PODLAGI NAVEDENEGA POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE EU, ŠPORTNE ORGANIZACIJE IN ZAINTERESIRANE STRANI, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI IN OB UPOŠTEVANJU AVTONOMIJE ŠPORTNIH ORGANIZACIJ:

1. na podlagi načel iz smernic EU o dvojni poklicni poti športnikov in z vključitvijo ključnih zainteresiranih strani (npr. ministrstev za šport, zdravje, šolstvo, zaposlovanje, obrambo, mladino, notranje zadeve, finance in drugih ter športnih organizacij, organov odločanja, izobraževalnih ustanov, podjetij, trgovinskih in delavskih zbornic ter predstavniških organov športnikov) oblikujejo politični okvir in/ali nacionalne smernice za dvojno poklicno pot;
2. spodbujajo sodelovanje in sklepanje dogovorov med vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi pri razvoju in uresničevanju dvojne poklicne poti;
3. spodbujajo medsektorsko sodelovanje ter podpirajo inovativne ukrepe in raziskave za ugotavljanje in razreševanje ovir, ki obremenjujejo športnike pri izobraževanju in na delovnem mestu;
4. spodbujajo izmenjavo dobrih praks in izkušenj med državami članicami v zvezi z dvojno poklicno potjo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
5. zagotovijo, da se bodo ukrepi v podporo dvojnimi poklicnim potem, če obstajajo, enako uporabljali za športnike in športnice ter da bodo upoštewane posebne potrebe športnikov invalidov;
6. spodbujajo športne organizacije in izobraževalne ustanove, naj zagotovijo, da je v podporo športnikom z dvojno poklicno potjo vključeno samo osebje (tudi, kadar gre za prostovoljce), ki je ustrezno kvalificirano ali usposobljeno;
7. spodbujajo uporabo standardov kakovosti na športnih fakultetah in centrih za vrhunsko usposabljanje, npr. v zvezi z osebjem za dvojno poklicno pot, ureditvami za varnost in varovanje ter glede preglednosti pravic športnikov.
8. V zvezi z izobraževanjem športnikov:
  - športnikom omogočijo prilagodljive poti znotraj povezanih političnih in/ali pravnih okvirov, da bi lahko

svoje športne dejavnosti združili z izobraževanjem, npr. znotraj omrežij izobraževalnih ustanov. Pri tem so lahko zelo koristni prilagodljivi akademski cikli, individualne učne poti, učenje na daljavo in e-učenje, dodatna mentorstva in prilagodljivi izpitni roki,

- preučijo prednosti, ki jih lahko prinese uvedba kakovostnega sistema potrjevanja na nacionalni ravni za storitve v zvezi z dvojnimi poklicnimi potmi v centrih za trening, športnih šolah, fakultetah za šport, športnih klubih, športnih zvezah in/ali univerzah,
- preučijo možnosti za podporo izobraževalnim ustanovam na nacionalni ravni in med državami članicami, da sodelujejo pri prilagojenih izobraževalnih programih in si prednostno prizadevajo za vzpostavitev enakovrednosti stopenj kvalifikacij, kot je opisano v evropskem ogrodju kvalifikacij,
- preučijo ukrepe, ki bi olajšali in spodbujali geografsko mobilnost športnikov, da bi lahko ti športno poklicno pot uskladili z izobraževalnimi programi v tujini,
- spodbujajo razvoj programov usposabljanja in/ali kvalifikacij na področju športa za športnike s spodbujanjem povezovanja ustanov za izobraževanje in športnih organizacij,
- nadaljujejo delo v okviru nacionalnih ogrodij kvalifikacij, da bi športne tečaje ter kvalifikacije in certifikate za poklice v storitvah podpore dvojnimi poklicnim potem prilagodili evropskemu ogrodju kvalifikacij.

9. V zvezi z zaposlovanjem športnikov:

- podpirajo posebne dogodke (seminarje, konference, delavnice, dogodke za navezovanje stikov, sejme dela) za športnike, na katerih bo izpostavljen pomen dvojne poklicne poti, športniki pa se bodo lahko seznanili s storitvami in podporami pri zaposlitvi, ki so jim na voljo,
- preučijo možnost uvedbe posebnih programov za dvojne poklicne poti športnikov, zaposlenih v javnem sektorju, ki bi lahko postali zgled dobre prakse ostalim delodajalcem,
- preverijo možnost ukrepov za ublažitev morebitnega neugodnega položaja športnikov zaradi njihove neredne zastopanosti na trgu dela,
- spodbujajo usmerjanje vrhunskih športnikov na koncu športne poklicne poti in podporo pri njihovih pripravah na poklicno pot na širšem trgu dela ter na začetku in pri razvoju te nove poklicne poti,
- vključijo vprašanje dvojnimi poklicnimi poti na dnevni red socialnega dialoga na nacionalni ravni in na ravni EU.

10. V zvezi z zdravjem športnikov:

- po potrebi preučijo možnost spodbujanja sodelovanja med organi za šport, zdravje in izobraževanje, da bi lahko športnikom zagotavljali medicinsko in psihološko pomoč v okviru izobraževalnih programov na področju usposabljanja za življenje, zdravega življenja, prehranjevanja, preprečevanja poškodb in rehabilitacije, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti moralni integriteti mladoletnikov in prehodu ob koncu športne poklicne poti,
- pozovejo javne zdravstvene organe in zasebne ponudnike zavarovanj, naj po potrebi uvedejo določbe o zavarovanju delavcev, s katerimi bi delodajalce, zaposlene športnike in nekdanje športnike dodatno zavarovali za primer poškodb, povezanih s športom, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti prehodu ob koncu športne poklicne poti.

11. V zvezi s finančnim stanjem športnikov:

- po potrebi preučijo možnost uvedbe ali nadaljnega razvoja sistemov finančne podpore študentov športnikov, ki bi upoštevali različne stopnje na dvojni poklicni poti,
- po potrebi preverijo možnost oblikovanja posebnih štipendij za dvojno poklicno pot v ustanovah za izobraževanje in usposabljanje, ki bi športnikom omogočile povezati izobraževanje in šport. Te štipendije bi lahko vključevale finančno podporo za nekatere stroške, povezane s športno dejavnostjo, plačilo šolnin za posebne izobraževalne programe ali storitve podpore, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti prehodu ob koncu športne poklicne poti.

OB UPOŠTEVANJU AVTONOMIJE ŠPORTNIH ORGANIZACIJ POZIVA ŠPORTNE ORGANIZACIJE, NAJ:

1. na vseh notranjih ravneh podpirajo športnike, da bi bila njihova dvojna poklicna pot uspešna (npr. z izbiro kvalificiranih svetovalcev, ki športnike spremljajo od začetka do konca športnih poklicnih poti, z odgovornimi trenerji in pomožnim osebjem, ki upoštevajo zahteve izobraževanja in/ali dela, s časovnim načrtovanjem nacionalnih in mednarodnih športnih dogodkov, ki bo upoštevalo zahteve izobraževanja in/ali dela športnikov ter športnike obvarovalo pred prekomerno obremenitvijo) (*);
2. razvijajo ali vodijo omrežja in mehanizme, oblikovana v državah članicah in/ali javnih športnih organih za razvoj in izvajanje storitev v zvezi z dvojnimi poklicnimi potmi za športnike, ali se vanje polno vključijo;

3. preverijo možnost imenovanja posebnih ambasadorjev športnikov z dvojno poklicno potjo, s čimer bi pokazale, da je mogoče hkrati biti uspešen v športu na najvišji ravni in v izobraževanju ter/ali pri delu;
4. sodelujejo s trgovinskimi in delavskimi zbornicami in podjetji, da bi povečale zavest o pozitivnih lastnostih in prednostnih športnikov za delodajalce in se zavzele za prilagodljiv delovni čas športnikov;
5. spodbudijo pogajanja o sponzoriranju s podjetji, ki športnikom omogočajo nabiranje delovnih izkušenj, jim dajejo prednost pri zaposlovanju in omogočajo prilagojen delovni čas v sponzorskem podjetju ali partnerskih podjetjih;
6. predstavnike organe športnikov po potrebi vključijo v oblikovanje politike in ukrepov na področju dvojnih poklicnih poti.

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

1. na podlagi smernic EU o dvojni poklicni poti športnikov preuči ustrezne načine za nadaljnje ukrepanje v okviru drugega delovnega načrta Sveta na področju športa, vključno z iskanjem načinov za merjenje izvajanja ukrepov politike na področju dvojnih poklicnih poti v EU, ki bi jih lahko uporabljale države članice, če bi želele;
2. podpira omrežja za dvojno poklicno pot, ki povezujejo športna združenja, podjetja ter trgovinske in delavske zbornice, športne organizacije, izobraževalne ustanove, nacionalne in lokalne organe ter trenerje in tako omogočajo izmenjavo informacij in najboljših praks na ravni EU;
3. spodbuja in podpira izmenjavo najboljših praks v EU v zvezi z dvojno poklicno potjo športnikov, med drugim s podpiranjem projektov in objavo njihovih rezultatov v okviru ustreznih shem in programov financiranja;
4. podpira sistem spremljanja in/ali raziskave, ki temeljijo na mednarodni razsežnosti programov za dvojno poklicno pot, zlasti glede posledic prehodov v življenju športnikov, ohranjanja razvoja športnikov v disciplinah, v katerih je potrebna zgodnja specializacija, učinkovitosti ukrepov in storitev podpore v državah članicah ter ponovne vključitve vrhunskih športnikov na trg dela;
5. podpira oblikovanje niza minimalnih zahtev za kakovost na evropski ravni v sodelovanju z zainteresiranimi stranmi na tem področju, ki bi lahko deloval kot točka reference za nacionalne storitve in ustanove v zvezi z dvojnimi poklicnimi potmi ter tako zagotavljal preglednost in jamstvo kakovosti, varnosti in varovanja za športnike, tudi tiste v tujini.

(*) Preučitveni pridržek IT.